

Неприятели по мушкатото

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова

Дата: 02.05.2021 Брой: 5/2021

Листни въшки

Срещат се основно **прасковената листна въшка** (*Myzus persicae*), **памуковата листна въшка** (*Aphis gossypii*) и *Macrosiphum* spp. Предпочитат младите и сочни тъкани, като се концентрират по листата, стъблата, цветните пъпки, образувайки големи колонии. Появяват се при наличие на високи температури и липса на въздушни течения. Въшките нанасят повреди като смучат сок от растителните тъкани. Повредените растения изостават в растежа и развитието си. При храненето си отделят лепкав ексудат известен като „медена роса“. Тя е причината за появата на чернилни гъбички върху листата на растенията.

Борба

Поради бързото им размножаване, борбата с тях е продължителна. Растенията се третират периодично с подходящ инсектицид. Може да се използват продуктите за растителна защита Моспилан 20 СП 0,0125%; Пикадор 20 СЛ 0,05% (11.06.2021 г. - гратисен период за продажба и разпространение); Конфидор енерджи ОД 0,06% 11.06.2021 г. - гратисен период за продажба и разпространение).

Оранжевоян белокрылка (*Trialeurodes vaporariorum*)

Белокрылките са дребни насекоми със смучещи устни органи. Те живеят на долната страна на листата и са бели по цвят, както подсказва името им. Благоприятни за бързото им развитие са сухите и горещи летни месеци. Вредят ларвите и нимфите, които се хранят от долната страна на листата. Те смучат растителни сокове и предизвикват пожълтяване и изсъхване на листата. Възрастните и ларвите не могат да смилат напълно захарите в растителния сок и отделят излишък в т. нар. „медена роса”, върху която се развиват чернилни сапрофитни гъби, които замърсяват листата. При докосване на растенията възрастните белокрылки се разхвърчават. В районите с топли зими белокрылката може да се развива цялогодисно, като едновременно се наблюдават яйца, ларви и възрастни.

Борба

Ефикасни препарати за борба с белокрылката са Моспилан 20 СП 0,02%; Конфидор енерджи ОД 0,08%; Адмирал 10 ЕК 0,05%; или жълтите лепливи плоскости (ленти).

Обикновен паяжинообразуващ акар (*Tetranychus urticae*)

Сухият и горещ летен въздух е идеалната среда за развитието на акара. При слабо нападение се намират от долната страна на листата и приличат на малки, движещи се тъмни петна. Неприятелят смуче сок и на мястото на убождане се образува бледозелено петънце с точковидна форма. По-късно петната се сливат, листът се прошарва мраморно. При силно нападение изплитат нишковидна паяжина между листата и стъблата, в резултат на което растенията се развиват по-бавно. Наблюдава се характерното сгърчване и изсъхване на листата. Паяжинообразуващите акари предпочитат по-старите листа с намалено съдържание на вода, както и застарелите, засушени растения.

Борба

При наличие на акари, растенията се измиват с вода и се поставят на проветриво, но хладно място. Поливат се редовно. Нападнатите цветя могат да се третират с акарицидите: Нисоран 5 ЕК 0,06%; НимАзал Т/С 0,3%; Бермектин 15-100мл/дка (50-100мл/Хл);

Западен цветов (калифорнийски) трипс (*Frankliniella occidentalis*)

Повреди нанасят възрастните и ларвите. Трисовете се хранят като пробиват растителните клетки и изсмукват растителните сокове. По нападнатите части се появяват малки белезникави петна с черни точки, които представляват екскрементите на неприятеля. На по-късен етап те се превръщат в сиви или черни петна, покриващи цялата петура. Когато повреждат цветовете и пъпките, петната имат сребрист цвят. В резултат от повредата цветовете и листата се деформират. Освен преките повреди от храненето си, трипсът може да причини непреки повреди чрез разпространение на вируси към неинфектирани растения. Младите растения са особено податливи на инфекцията и няма излекуване след появата ѝ. Непосредственото почистване на заразените растения трябва да се комбинира със стриктно управление на трипса, за да се предотвратят сериозни загуби.

Борба

Растението се измива старателно с хладка вода. Могат да се третират с инсектицидите: Фюри 10 ЕК 0,015% (11.06.2021 г. - гратисен период за продажба и разпространение); Моспиан 20 СП 0,02%.

Листогризеци гъсеници (*Noctuidae*)

Повреди нанасят гъсениците на различни видове нощенки. Гъсениците, които се хранят с мушкатото, могат да бъдат зелени, червеникави или бледо кафяви. Докато възрастните пеперуди не представляват заплаха за растенията, гъсениците причиняват сериозни повреди, като се хранят с листата, пъпките и цветовете на растението. Първоначално правят неправилни отвори по листата. По-късно изгризват изцяло листната петура и растението може да загине.

Борба

Механично почистване на гъсениците. Третирание с някои широкоспектърни инсектициди: Децис 100 ЕК 0,05%; Конфидор енерджи ОД 0,08% (11.06.2021 г. - гратисен период за продажба и разпространение).

Миниращи мухи (*Liriomyza spp.*)

Възрастните женски при яйцеснасянето правят с яйцеполагалото си многобройни убождания, предимно от горната страна на листа и се хранят с изтичащия растителен сок. Повредата се забелязва лесно, тъй като тъканта изсъхва, образуват се бели точковидни петънца, които по-късно покафеняват. Основните повреди нанасят ларвите. Те се хранят с паренхима на листата, образувайки змиевидни мини, без да засягат горния и долния епидермис. Унищожават хлорофила, с което се намалява фотосинтезиращата способност на листата. При силно нападение мините могат да обхванат цялата листна петура и повредените листа изсъхват.

Борба

Нападнатите листа се отстраняват и цветето се третира с Вазтак нов 100 ЕК 0,03%; Тригард 75 ВП 0,02% (11.06.2021 г. - гратисен период за продажба и разпространение).